

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра садово-паркового господарства

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 Аграрні науки та продовольство
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	206 Садово-паркове господарство
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Агробіотехнологічний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Образотворче мистецтво» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство» / Укладач О.В. Василенко. Біла Церква: БНАУ, 2021. 19 с.

Розробники: О. В. Василенко, асистент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри садово-паркового господарства
(Протокол № 1 від 26 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри
садово-паркового господарства,
д. с.-г. н., доцент

А.Б.Марченко

Схвалено науково-методичною комісією агробіотехнологічного факультету
(Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Голова науково-методичної комісії
доцент

В.С. Хахула

Гарант ОП д. с.-г. н., доцент

А. Б. Марченко

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»	6
5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	8
6.3. Самостійна робота	9
6.4. Індивідуальні науково-дослідні завдання	10
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	11
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	12
9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	12
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	17
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2021–2022 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Образотворче мистецтво» для денної форми навчання виділено всього 150 академічних годин (5 кредитів ECTS).

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	20 Аграрні науки та продовольство	Вибіркова	
Змістових модулів – 4	Спеціальність: 206 Садово-паркове господарство	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункове		1-й	2-й
Загальна кількість академічних годин – 150		<i>Семестр</i>	
		1-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6		<i>Лекції</i>	
	16 год	4 год	
	<i>Практичні</i>		
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	64 год	6 год
		<i>Самостійна робота</i>	
		70 год	140 год.
		Підсумковий контроль: залік	

Метою вивчення дисципліни «Образотворче мистецтво» є навчити студентів бачити в naturі змістовну естетичну цінність та знаходити необхідні художні засоби для її зображення, грамотно передавати основний зміст, ідейне навантаження, колористичні особливості ландшафтних композицій проєктів благоустрою засобами образотворчого мистецтва.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язковий освітній компонент «Образотворче мистецтво» базується на знаннях з «Образотворчого мистецтва», «Креслення» отриманих в загальноосвітній школі.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ЗК.6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК.9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

Програмний результат навчання відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності «Садово-паркове господарство»	Результати навчання з дисципліни «Образотворче мистецтво»
ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.	<p>РН 2.1 Самостійний пошук нових рішень при виконанні творчих завдань.</p> <p>РН 2.2 Здатність самостійно приймати рішення, демонструвати власну креативну спроможність.</p>
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства	<p>РН 4.1. Використовувати базові закони образотворчого мистецтва у ландшафтній архітектурі, композиції, у професійній діяльності фахівців садово-паркового господарства.</p> <p>РН 4.2. Аналізувати в технологічному напрямі сучасний комплект методик відображення нових та існуючих міських насаджень.</p>

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»

Змістовий модуль 1. Образотворче мистецтво. Психологічні особливості сприйняття кольору та форми.

Тема 1.1. Образотворче мистецтво як складова частина культури суспільства людини. Види образотворчого мистецтва і їх стисла характеристика. Техніка акварелі.

Тема 1.2. Особливості створення зображень

Тема 1.3. Колір і психологія. Хроматичні та ахроматичні кольори

Тема 1.4. Перспектива – загальні поняття і терміни. Види перспективи

Змістовий модуль 2. Зображення елементів ландшафту.

Тема 2.1. Стилзація форми і особливості її використання для відтворення характерних особливостей елементів садово-паркових об'єктів.

Тема 2.2. Передача фактури і об'єму елементів ландшафту

Тема 2.3. Стилзація форми

Тема 2.4. Історія формування орнаментальних мотивів країн Європи та їх використання в садово-парковому мистецтві

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Образотворче мистецтво. Психологічні особливості сприйняття кольору та форми.</i>												
Тема 1.1	12	2	6		2	2	14	1			2	11
Тема 1.2	16	2	6		4	4	14				2	12
Тема 1.3.	16	2	6		4	4	16		2		2	12
Тема 1.4	16	2	6		4	4	16	1			2	13
Разом за модуль 1	60	8	24	-	14	14	60	2	2	-	8	48
<i>Змістовий модуль 2. Зображення елементів ландшафту</i>												
Тема 2.1	22	2	10		5	5	21	1			10	10
Тема 2.2	22	2	10		5	5	22		2		10	10
Тема 2.3	22	2	10		5	5	22		2		10	10
Тема 2.4	24	2	10		5	7	25	1			10	14
Разом за модуль 2	90	8	40	-	20	22	90	2	4	-	40	44
Всього годин	150	16	64		34	36	150	4	6		48	92

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Образотворче мистецтво. Психологічні особливості сприйняття кольору та форми.	
1.1. Образотворче мистецтво як складова частина культури суспільства людини. Види образотворчого мистецтва і їх стисла характеристика. Техніка акварелі.	2
1.2. Особливості створення зображень.	2
1.3. Колір і психологія. Хроматичні та ахроматичні кольори.	2
1.4. Перспектива – загальні поняття і терміни. Види перспективи	2
Разом за змістовий модуль 1	8
Змістовий модуль 2. Зображення елементів ландшафту.	
2.1. Стилзація форми і особливості її використання для відтворення характерних особливостей елементів садово-паркових об'єктів.	2
2.2. Передача фактури і об'єму елементів ландшафту	2
2.3. Стилзація форми	2
2.4. Історія формування орнаментальних мотивів країн Європи та їх використання в садово-парковому мистецтві.	2
Разом за змістовий модуль 2	8
Всього	16

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Образотворче мистецтво. Психологічні особливості сприйняття кольору та форми.		
1	Вправа на тональну розтяжку. Відпрацювання техніки штриха.	6
2	Створення спектрального кола технікою механічного змішування кольорів.	6
3	Зображення сезонної динаміки декоративної деревної композиції в техніці рисунка.	6
4	Створення плоскісного зображення об'ємних форм з відтворенням тону, кольору, плановості ландшафтною композиції.	6
Разом за змістовий модуль 1		24
Змістовий модуль 2. Зображення елементів ландшафту.		
1	Зображення різних видів перспективи.	10
2	Зображення деревної рослини та окремих її органів у техніці акварелі	10
3	Зображення сезонної динаміки декоративної деревної	10

	композиції у техніці акварелі	
4	Створення стилізованого зображення поняття, що не має матеріальної основи на основі реалістичних зображень	10
Разом за змістовий модуль 2		40
Всього		64

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Образотворче мистецтво. Психологічні особливості сприйняття кольору та форми.аспекти екотрофології		
1	Образотворче мистецтво в історичному аспекті. Віхи розвитку зарубіжного образотворчого мистецтва у суспільствах Давнього світу. Розвиток образотворчого мистецтва періоду Середньовіччя. Образотворче мистецтво в період Відродження. Образотворче мистецтво Нового (Просвітництва) та Новітнього часу. Українське образотворче мистецтво від княжої доби до XIX ст. Українське образотворче мистецтво XX ст.	7
2	Особливості сприймання кольору і передача його в малюнках. Особливості сприймання і передачі форми предметів у рисунку. Поняття композиції, передача пропорцій, форми, об'єму і кольору в малюванні з натури. Значення малювання з натури для рішення спеціальних задач садово-паркового господарства. Відображення у рисунку просторових відношень в садово-паркових об'єктах	7
3	Засоби вираження форми в оригінальній графіці. Художні техніки оригінальної графіки, прийоми та способи графічного зображення графітним олівцем, сангіною, вугіллям, соусом, сепією, пастеллю. Вправи м'якими матеріалами	7
4	Художні особливості технік оригінальної графіки. Прийоми і способи графічного зображення (графітний олівець, сангіна, вугілля, соус, сепія, пастель. Графічні можливості виявлення фактури та тону.	7
Разом за змістовий модуль 1		28
Змістовий модуль 2. Зображення елементів ландшафту.		
5	Провідні художні методи та засоби художньої виразності.	10
6	Малювання простих композицій із рослинних елементів.	10
7	Рисунки рослин. Серія зарисовок рослин з натури, різними графічними прийомами	10

8	Ескізи варіантів графічної композиції натюрморту. Розробити виразну структуру сюжету. Завершення та оформлення композиції натюрморту	12
Разом за змістовий модуль 2		42
Всього годин		70

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Індивідуальні науково-дослідні завдання

1. Зображення сезонної динаміки декоративної деревної композиції в техніці рисунка.
2. Зображення деревної рослини та окремих її органів у техніці акварелі.
3. Створення стилізованого зображення на основі реалістичних зображень

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

У процесі ведення занять практикується груповий та індивідуальний підхід до здобувача. Застосовуються такі методи навчання: мовний (пояснення, бесіда, розповідь); наочний (показ, спостереження, демонстрація прийомів роботи); практичний; емоційний (підбір асоціацій-образів, художні враження); інтегрований.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram.

Самостійна робота студентів (СРС) виконується за технологією групового навчання під керівництвом рівного (*Peer-led team learning*), оцінка рівних (*Peer assessment*). Алгоритм:

1. Студенти отримують завдання для групової СРС та критерії оцінювання. Термін виконання — 2 тижні. Кількість груп залежить від суті завдання.

2. Студенти мають розподілити функції між учасниками групи (керівні, виконавчі, технічна підтримка тощо); сформувані комунікаційну стратегію; визначитися з лідером; підготувати матеріал для презентації; забезпечити, щоб усі члени групи володіли інформацією на достатньому для проведення дискусії рівні.

3. Оцінювання: студенти отримують бали за кожним критерієм з обґрунтуванням, загальна сума множиться на кількість студентів у групі, що працювала над проектом, а потім колективно (усі учасники групи, які присутні на занятті, де презентують результати, мають погодити рішення!) розподіляють бали відповідно до внеску кожного учасника.

Студент може брати участь у виконанні завдання і не бути присутнім на презентаційній частині, якщо його функції як члена групи не вимагають присутності.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Образотворче мистецтво» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється у разі лекції-дискусії за активність студента. Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за такими критеріями (ознаками наявності в роботі основ образотворчої грамоти): композиція, форма, простір, колір, лінії, ритм, художній образ, технічні навички володіння художніми матеріалами та інструментами.

Композиція художньої роботи здобувача оцінюється за такими показниками.

1. Вибір формату аркушу паперу: горизонтальний, вертикальний.
2. Композиційний розмір зображення: нормальний, великий, дрібний.
3. Композиційна рівновага зображення: за масами зображення, за розподілом кількості елементів композиції, за кольоровими плямами.
4. Симетричність композиційної побудови: за масами, за тоном, за кольором, за формою.
5. Асиметричність композиційної побудови.
6. Розташування головного та другорядного в композиції.
7. Виділення композиційного центру: кольором, тоном, пробілом,

розміром.

8. Застосування лінії під час побудови композиції для передання руху (людини, тварин чи неживих предметів): горизонталі, вертикалі, діагоналі.

Композиційний прийом застосування горизонтальних напрямів надає можливість продемонструвати співвідношення відносного покою і тиші. Використання паралельних вертикальних напрямів підкреслює стан величі, урочистості та піднесеності (грецькі колони, готичні споруди, парадні стели). Композиційний прийом застосування діагональних напрямів сприяє посиленню чи послабленню руху. Можна дослідити закономірність – зорове сприйняття навколишнього предметного світу зліва направо відбувається швидше, ніж справа наліво (за європейською традицією читання та письма). Зображення руху зліва направо або паралельно площині картини активізує сприйняття руху, а діагональне справа наліво дещо послаблює його. Побудова композиції по діагоналі також дозволяє продемонструвати значний ступінь глибини простору.

Форма в художній роботі здобувача оцінюється за такими показниками.

1. Передання характеру зображення за допомогою форми (добре і зле, спокійне й енергійне, м'яке й колюче тощо).

2. Роль форми і кольору в передачі художньо-образного рішення зображення (для створення виражального образу зображення форми підтримується кольором).

3. Узагальнення форми (виділення головного в образі; відмова від деталей, що руйнують сприйняття; акцент на деталях, що розкривають образ).

4. Контраст форм у композиції (низьке і високе, велике і маленьке, товсте і тонке, темне і світле, спокійне і динамічне).

5. Зображення реалістичної форми.

6. Зображення декоративної форми (певна стилізація, підкреслення чи посилення характерних рис, що впливають на рішення образу).

Простір у художній роботі здобувача оцінюється за такими параметрами.

1. «Вільне» зображення на аркуші.

2. Побудова за принципами «фризу»: одно-фризове зображення на краю аркуша; одно-фризове зображення на смузі; дво- або трифризове зображення.

3. Розгорнуто-планова побудова: сполучення виду зверху з фронтальним зображенням; «єгипетський» варіант.

4. Наявність загородження.

5. Елементи просторової побудови: передання масштабу; передання планів; наявність горизонту; повітряна перспектива.

6. Перспективна побудова зображення: в системі центральної перспективи; в системі кутової перспективи.

Колір у художній роботі здобувача оцінюється за такими показниками.

1. Використання простого кольору. Здобувач виконує роботу, застосовуючи готові кольори, що знаходяться в наборі фарб, не змішуючи їх, не досягаючи локального кольору, що передає характерний колір предмету.

2. Використання простого і складного кольорів. У художній творчій роботі здобувач використовує не тільки готовий колір, але й складний, отриманий змішуванням 2-х або 3-х кольорів із набору фарб.

3. Використання складного кольору. Вся робота виконана кольорами, які здобувач отримує за допомогою змішування готових кольорів на палітрі. Колір також постає й найбільш властивим проявом рівня сформованості основ образотворчої грамоти в образотворчій діяльності.

Тон у художній роботі оцінюється за такими показниками.

1. Виділення тоном головного в зображенні.

2. Передання планів за допомогою тону.

3. Тональні співвідношення м'які, наближені.

4. Тональні співвідношення різкі, контрастні.

Лінія в художній роботі оцінюється за такими показниками.

1. Техніка володіння лінією: охайна (здобувач володіє технікою роботи олівцем, достатньою мірою керує рухами кисті руки); недбала (здобувач частково володіє технікою роботи олівцем, недостатньо керує рухами кисті руки); хаотична (здобувач погано керує рухами кисті руки, лінії наносяться випадково).

2. Зображення різнохарактерних ліній (тонка, товста, пряма, хвиляста, плавна, гостра, заокруглена, спіральна тощо).

3. Передача емоційного стану зображення за допомогою ліній (використання різнохарактерних ліній для досягнення виражального образу та передання особистого ставлення до оточуючого світу).

Ритм у художній роботі оцінюється за такими параметрами.

1. Поява в рисунку ритмічних повторень: ритм форм; ритм плям; ритм ліній.

2. Використання ритму для втілення власного художньо-творчого задуму. Ритм проявляється шляхом більшої чи меншої повторюваності будьякого елемента. Якщо симетрії притаманна спокійна рівновага елементів, то ритм передбачає рух, який може бути продовжений до нескінченності. Ритм також відіграє організаційну та естетичну роль у

рисунку.

Художній образ у творчій роботі оцінюється за такими показниками.

1. Створення художнього образу (людини, тварини, природи, будівель тощо) засобами образотворчого/декоративного мистецтва.

2. Вибір засобів художньої виразності для створення мальовничого образу.

3. Вибір засобів художньої виразності для створення графічного образу.

4. Передання характеру, емоційного стану та намірів образу, що зображується.

Технічні навички володіння художніми матеріалами та інструментами в художній роботі оцінюється за такими параметрами:

1. Примітивні навички роботи.

2. Правильні навички роботи. (художня техніка і матеріали, які використовуються в роботі 1-4 класів: гуаш, акварель, змішана техніка (воскова крейда, акварель), воскова крейда, фломастери, кольорові олівці, граттаж, графітний олівець, кольоровий папір).

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.

«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модуль-ний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії
3. Нормативно-технічна документація
4. Зразки рисунку

Технічні засоби:

листи 210 × 297 (A4), олівець, гумка, туш, перо, гуаш, пензлі, білий маркер, олівець.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2007. – 296 с.
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої графії: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2002. – 190 с.: іл.

Додаткова література

1. Шарко В.Д. Сучасний урок: Технологічний аспект / Посібник для вчителів і студентів. – К.: СПД Богданова А.М., 2007. – 220 с.
2. Шлак В.О. Живопис «Акварель» методичні рекомендації. Київ: «Вересень» 2003.
3. Малюнок як засіб дослідження навколишнього середовища = Рисунок как метод исследования окружающей среды = Drawing as research method environment / Д. Ю. Вінтаєв ; Н. С. Вінтаєва. Набор: 130606, Комунальне господарство міст : наук.-техн. зб. // Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – Вип. 135, 359172 Publication: Физическая характеристика: С. 46–49.
4. Геометрия дизайна. Пропорции и композиция [Текст] = Geometry of design [Text] / К. Элам Publication: СПб. : Питер, 2014 Физическая характеристика: 112 с.: ил.
5. Архитектура, дизайн, эргономика / В. П. Мироненко : иллюстрированный терминологический словарь-справочник. Свыше 3723 слов : учебное пособие Publication: Белгород : Изд-во БГТУ, 2009 Физическая характеристика: 403 с.

Методичні матеріали

1. Скуратівська С. П. Особливості організації самостійної роботи студентів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/education/36615/.
2. Довідник учителя художньо-естетичного циклу в запитаннях та відповідях / Упоряд. М.С. Демчишин. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 608 с.
3. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 216 с.

4. Глушук С.Ф. Техніка станкового живопису. навчальний посібник. Київ-Ужгород, 2006.
5. Киплик Д.И. Техника живописи. Москва "Сварог и К.", 2002

Адреси сайтів в INTERNET

1. Графіка як вид образотворчого мистецтва
<https://www.youtube.com/watch?v=qtyOEIOvхaw>
2. Матеріали та інструменти художника графіка
https://www.youtube.com/watch?v=qbXzT_zZwNM
3. Жбанкова О. Абрам Маневич. Живопис. Київ: Дух і Літера, 2003. 33 с.
URL: <http://uartlib.org/allbooks/o-zhbankova-abram-manevich-zhivopis/>
4. Жбанкова О. Геній Олександра Мурашка. Бібліотека українського мистецтва. URL: <http://uartlib.org/geniy-oleksandra-murashka/>
5. Український живопис XIX — початку XX ст. Національний художній музей України. URL: <http://namu.kiev.ua/ua/about/collections/painting1/1.html>
6. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Укладач: к.і.н. О.Демідко. – Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. – 182 с. <https://lira-k.com.ua/preview/12827.pdf>